

Onderwerp

Onderzoeksresultaten van een subsidieregeling voor thuis- en buurtbatterijen.

Kern mededeling:

De onderzoeksresultaten voor een subsidieregeling voor thuis- en buurtbatterijen worden toegelicht inclusief een procesomschrijving voor financiële dekking voor de subsidieregeling.

Mededeling:

Naar aanleiding van de motie van Provinciale Staten (nr. 24) aangenomen op 26 juni 2024 heeft het college onderzocht of een subsidieregeling voor thuis- en buurtbatterijen mogelijk en effectief is, met als doel om een bijdrage te leveren aan het verminderen van congestie op het energienetwerk. De financiële gevolgen en mogelijkheden voor dekking van een subsidieregeling worden onderzocht.

Uit het onderzoek blijkt dat, mits op de juiste manier wordt toegepast, een subsidieregeling voor thuisbatterijen een positief effect heeft op het energienetwerk. Om de aanschaf en toepassing van thuisbatterijen te stimuleren, wordt geadviseerd om de subsidie zo vorm te geven dat gericht is op het verkorten van de terugverdientijd en het vergroten van de toegankelijkheid voor particulieren. Het stimuleren van buurtbatterijen door middel van subsidie wordt vooralsnog afgeraden in verband met het op dit moment ontbreken van een ruimtelijk afwegingskader en veiligheidsaspecten.

Achtergrond en context

Een recente pilot¹ van netbeheerder Liander heeft aangetoond dat flexibel aanstuurbare thuisbatterijen in combinatie met zonnepanelen een bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van netcongestie. De sturing van zonnepanelen en thuisbatterijen kan zonder dat huishoudens moeten inleveren op hun comfort. De technologie om dit te realiseren is beschikbaar en wordt positief beoordeeld in de sector. Dit bevestigt dat thuisbatterijen een waardevol instrument kunnen zijn in het aanpakken van de toenemende druk op het elektriciteitsnet.

Naast het bijdragen aan het verminderen van netcongestie dragen thuisbatterijen ook bij aan het verlagen van de energiekosten van inwoners en het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen. De stopzetting van de salderingsregeling per 1 januari 2027 verhoogt de energielasten voor huishoudens met zonnepanelen, omdat ze minder vergoeding krijgen voor de teruggeleverde stroom. Thuisbatterijen zorgen dat een huishouden met zonnepanelen meer van de eigen opgewekte stroom kunnen gebruiken, wat de energiekosten verlaagd. Voor huishoudens zonder zonnepanelen kan het stopzetten van de salderingsregeling een overweging zijn om niet te investeren in zonnepanelen. Dit kan een negatief effect tot gevolg hebben op de duurzaamheidsdoelstellingen. Het stimuleren van thuisbatterijen kan bijdragen aan de overweging voor een huishouden om wel zonnepanelen te plaatsen.

Registratienummer

3368954

Datum

1 april 2025

Expertiseteam

ETENER

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Lijst ingekomen stukken

Provinciale Staten

2 april 2025

¹ [Liander en Zonneplan ronden congestiepijot af | Liander](#)

Toelichting

Het college heeft naar aanleiding van de voornoemde motie het volgende onderzocht:

1. De mogelijkheden om vanaf 1 januari 2025 een subsidieregeling voor thuis- en buurtbatterijen in te voeren. Hierin is onderscheid gemaakt tussen *thuisbatterijen (A)* en *buurtbatterijen (B)*. Het onderzoek richtte zich op de financiële, technische en organisatorische haalbaarheid.
2. De mogelijkheden voor financiële dekking binnen de Brede Bestemmingsreserve.

Advies onderzoek subsidieregeling

Het onderzoek wijst uit dat een subsidieregeling voor thuisbatterijen zinvol en uitvoerbaar is, maar een regeling voor buurtbatterijen nog niet. Om de aanschaf en het gebruik van thuisbatterijen te bevorderen, wordt aanbevolen de subsidie zo te vormgeven dat de terugverdientijd wordt verkort en de toegankelijkheid voor particulieren wordt vergroot. Een toename van het gebruik van thuisbatterijen zal naar verwachting een bijdrage leveren aan het verminderen van problemen met netcongestie, het verlagen van de energiekosten voor een huishouden en een positieve bijdrage hebben aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Op basis van de analyse en de risico's die zijn geïdentificeerd, wordt het volgende aanbevolen:

1. **Thuisbatterijen:** een subsidieregeling instellen voor de duur van drie jaar met de volgende specifieke voorwaarden.
 - Net-neutrale toepassing: Inwerkingtreding subsidieregeling op het moment dat sector brede afspraken over net-neutrale toepassing gereed zijn. De verwachting is dat deze medio 2025 zijn gerealiseerd. Thuisbatterijen kunnen momenteel nog in 1-5% van de tijd bijdragen aan een verhoogde piekbelasting op het stroomnet. Een pilot van netbeheerder Liander heeft laten zien dat lokale aansturing van thuisbatterijen effectief kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie. De sector werkt momenteel aan bredere afspraken en richtlijnen om deze toepassingen verder te ontwikkelen. Dit gebeurt met vertegenwoordigers van het ministerie van Klimaat en Groene Groei, netbeheerders en marktpartijen.
 - Doelgroep afbakening: Beperk de regeling tot particuliere eigenaren, huurders en VvE's met bestaande zonnepaneleninstallaties.
 - Subsidie ter stimulatie van thuisbatterijen: Flevoland telt in 2024 74.390 particuliere zonnepaneleninstallaties, een grote potentiële doelgroep voor thuisbatterijen om zonnestroom efficiënt op te slaan en netcongestie te verminderen. In 2023 was het geschatte totaal aan thuisbatterijen in Flevoland ongeveer 1000. Er wordt geadviseerd om de groei in het aantal investeringen in thuisbatterijen te stimuleren. Met een gemiddelde investering van € 5.000 en een terugverdientijd van 10 tot 15 jaar kan financiële ondersteuning de adoptie versnellen. Om inwoners te stimuleren tot een investering in thuisbatterijen zal de terugverdientijd tussen de 6-8 jaar moeten liggen. Hiervoor wordt geadviseerd om 25% van de investering te subsidiëren met een maximum bedrag van € 1.250 per batterij.
 - Monitoring en evaluatie: Voer na één jaar een evaluatie uit om te controleren of de regeling bijdraagt aan het verminderen van netcongestie en of de regeling bijdraagt aan het bevorderen van het aantal thuisbatterijen onder particulieren.
2. **Buurtbatterijen:** subsidieregeling opschorten tot beleidskader gereed is.

Ontwikkeling beleidskader: Wacht met de ontwikkeling van een subsidieregeling voor buurtbatterijen tot er een helder beleidskader is, inclusief ruimtelijke en veiligheidsrichtlijnen en afspraken over netneutraliteit. Dit voorkomt beleidsrisico's en ruimtelijke uitdagingen.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

3368954

Er is binnen de begroting voor 2025 nog geen rekening gehouden met deze subsidieregeling. Om de subsidieregeling voor thuisbatterijen financieel te kunnen dekken zijn de financieringsmogelijkheden binnen het geoormerkte deel van de Brede Bestemmingsreserve verkent. Deze bieden onvoldoende ruimte om de subsidieregeling mogelijk te maken. Daarom wordt gekeken of aanvullende middelen via de P&C cyclus kunnen worden meegenomen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Bijlage: Samenvatting onderzoek naar subsidieregeling thuis- en buurtbatterijen	3368799	Ja

Bijlage: samenvatting onderzoek naar subsidieregeling thuis- en buurtbatterijen

Naar aanleiding van de motie van Provinciale Staten (nr. 24) is door de ambtelijke organisatie een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid voor een subsidieregeling. Hierbij is onder meer gekeken naar:

1. Haalbaarheid
2. Doelgroep
3. De technische aspecten
4. De financiële aspecten
5. Organisatorische en juridische aspecten

Het betreft een ambtelijk onderzoek op hoofdlijnen, gebaseerd op onder andere openbare informatie, input van experts en informatie van diverse partners waaronder netbeheerders. Er is onderzocht of het mogelijk en zinvol is een subsidieregeling voor thuis- en/of buurtbatterijen in te voeren met als doel om de netcongestie te verlichten. In onderstaand overzicht staan de resultaten van de bevindingen over thuisbatterijen en buurtbatterijen.

Thuisbatterijen

Haalbaarheid

Technisch gezien zijn thuisbatterijen betrouwbare opslagtechnologieën met automatische en slimme besturing voor energieopslag en -vrijgave. Ze zijn aangesloten achter de elektriciteitsmeter van een woning. Financieel gezien kan een subsidieregeling, met de huidige energieprijzen, zorgen voor een terugverdientijd van 6 tot 8 jaar. Door overtollige zonne-energie op te slaan en te gebruiken bij hoge vraag, kan piekbelasting worden verlaagd. Echter, batterijen kunnen ook worden gevoed vanuit het stroomnet. De piekbelasting kan hierbij verhogen wanneer lage energieprijzen leiden tot een gelijktijdige hoge afname van het net.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit particuliere eigenaren van woningen met zonnepanelen, huurders van woningen met zonnepanelen, en Verenigingen van Eigenaars (VvE) met gezamenlijke zonnedaken waarbij de opgewekte energie onder de leden wordt verdeeld.

Subsidievoorwaarden

De systeemomvang moet tussen de 2 en 10 kWh liggen. In het geval van huurpanden moeten batterijen direct ten goede komen aan de bewoners door gebruik van opgeslagen zonne-energie, wat de energiekosten verlaagt. Thuisbatterijen moeten ten minste net-neutraal worden ingezet, waarbij concrete afspraken hierover in het eerste kwartaal van 2025 worden verwacht.

Risico's

De terugverdientijd van thuisbatterijen kan erg uiteenlopend en daarmee onduidelijk zijn. Deze is afhankelijk van de wijze van gebruik. Daarnaast zijn de volgende effecten van invloed op de terugverdientijd van thuisbatterijen: salderen, dubbele energiebelasting en uiteraard aanschafkosten. De effectiviteit van de subsidie is hiermee onzeker.

Een risico is dat subsidieontvangers mogelijk ook aanspraak kunnen maken op andere subsidies, wat kan leiden tot oversubsidiëring. Momenteel zijn er geen regelingen bekend waarbij dit geldt, maar er is wel btw-vrijstelling bij aanschaf en installatie van thuisbatterijen.

Buurtbatterijen

Haalbaarheid

Buurtbatterijen hebben een eigen netaansluiting en elektriciteitsmeter, wat inspanning van de netbeheerder vereist. Plaatsing in de openbare ruimte vraagt aandacht voor ruimtelijke inpassing en veiligheidsafstanden volgens de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). De provincie werkt op dit oment nog aan het ontwikkelen van een beleidskader voor grootschalige batterijopslag.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit buurtinitiatieven zoals lokale energiecoöperaties of VvE's die gezamenlijk

zonne-energie willen opslaan en verdelen, en bedrijventerreinen voor collectieve opslag binnen industriële of commerciële zones met grote energiebehoefte en -productie.

Subsidievoorwaarden

De opgeslagen energie moet ten goede komen aan alle leden van het buurtinitiatief of de coöperatie. Buurtbatterijen moeten piekbelasting verlagen, niet verhogen, en voldoen aan ruimtelijke en veiligheidsrichtlijnen zoals vastgelegd in de PGS-richtlijnen.

Risico's

Financiële haalbaarheid is een risico omdat buurtbatterijen belastingplichtig zijn, wat de besparing op stroomkosten drukt. Het ontbreken van een beleidskader kan leiden tot vertragingen of belemmeringen in de implementatie. Geschikte locaties kunnen schaars zijn, vooral in stedelijke gebieden, wat kan leiden tot maatschappelijke weerstand.

Conclusie

Op basis van het onderzoek luidt het advies om voorlopig geen subsidieregeling voor buurtbatterijen open te stellen. Voor thuisbatterijen geldt dat deze, onder specifieke voorwaarden, kunnen bijdragen aan het verminderen van netcongestie. Een subsidieregeling voor thuisbatterijen kan verder uitgewerkt worden.

Opties voor subsidiebudget thuisbatterijen

Flevoland telt in 2023 68.725 particuliere zonnepaneleninstallaties, een grote potentiële doelgroep voor thuisbatterijen om zonnestroom efficiënt op te slaan en netcongestie te verminderen. Met een gemiddelde investering van € 5.000 en een terugverdientijd van 10 tot 15 jaar kan financiële ondersteuning de adoptie versnellen. Om inwoners te stimuleren tot een investering in thuisbatterijen zal de terugverdientijd tussen de 6-8 jaar moeten liggen. Hiervoor wordt geadviseerd om 25% van de investering te subsidiëren met een maximum bedrag van € 1.250 per batterij.

Proces

Er is binnen de begroting voor 2025 nog geen rekening gehouden met deze subsidieregeling. Om de subsidieregeling voor thuisbatterijen financieel te kunnen dekken zijn de financieringsmogelijkheden binnen de Brede Bestemmingsreserve verkent. De focus ligt op het maximaal benutten van bestaande middelen en het waarborgen van een duurzame, flexibele regeling die aansluit bij de doelstellingen van de provincie. De Brede Bestemmingsreserve biedt beperkte ruimte. Daarom wordt gekeken of aanvullende middelen via de P&C cyclus worden meegenomen.